

به طور مستمر بخشی از جامعه که بالای خط فقر قرار دارند به مناطق پائین این محدوده نزدیک می‌شوند و همزمان بخشی به زیر آن سقوط می‌کنند.

در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی اعلام شد:

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی روز دوم خردادماه گزارشی با عنوان «**وضعیت فقر و ویژگی های فقرا در دهه گذشته (دهه ۹۰)**» منتشر کرد که نشان از پیش روی سریع فقر در جامعه طی یک دهه اخیر دارد.

به گزارش اسپادانا خبر، طبق این گزارش اوضاع اقتصادی در جامعه به گونه‌ای شده که طبقه متوسط هم بسیار سریع‌تر و ساده‌تر از قبل به زیر خط فقر سقوط می‌کنند. آن هم صرفاً با مواردی مانند افزایش اجاره‌بها یا هزینه‌های بیماری.

از جمله نکاتی که در این گزارش به آن اشاره شده این است در حال حاضر بیش از یک سوم جمعیت کشور زیر خط فقر قرار دارند اما نکته دیگر آنجاست که خانواده‌های بالای خط فقر هم فاصله چندانی با رفتن به زیر خط فقر ندارند و مدام به این منطقه نزدیکتر می‌شوند.

این گزارش هشدار داده که فاصله افراد بالای خط فقر روز به روز تا رفتن به زیر آن کمتر می‌شود.

دو عاملی که در دهه ۱۳۹۰ باعث بروز این وضعیت شده‌اند یکی تحریم‌های اقتصادی است و دیگری نابسامانی‌های کلان. بر اثر تاثیر همین دو عامل است که نرخ فقر مطلق با روندی افزایشی از ۱۹.۴ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۳۴.۴ درصد در سال ۱۴۰۰ رسیده است.

بر اساس این آمارها تنها ظرف دهه ۱۳۹۰ بیش از ۱۱ میلیون نفر از جمعیت کشور به زیر خط فقر سقوط کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس در بررسی عوامل شتاب دهنده فقر به مواردی همچون «افول درآمد سرانه و تورم بالا» اشاره کرده است.

این مرکز در گزارش خود فقر مطلق را ناتوانی در کسب حداقل استاندارد زندگی تعریف کرده است یعنی بخشی از جامعه که امکان دسترسی به حداقل‌های زندگی را ندارند. به این اعتبار حضور درصدی از جامعه بالاتر از خط فقر مطلق به این معنا نیست که آنها در وضعیت رفاه نسبی به سر می‌برند. در واقع آنها در قیاس با افراد زیر خط فقر مطلق تنها توان تأمین مایحتاج اولیه خود را دارند نه بیشتر.

مطابق با آمار مصرف میانگین گوشت قرمز در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۳۲ و ۴۱ درصد کاهش یافته است.

همچنین در مصرف گوشت مرغ نیز در دهه ۱۳۹۰ روند کاهشی مشاهده می‌شود. میانه و میانگین مصرف گوشت مرغ به ترتیب ۸.۵ و ۱۰.۵ درصد کاهش در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹ داشته است.

به گواه گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس مصرف شیر در دهه ۱۳۹۰ به صورت مستمر کاهش یافته است و میانه و میانگین مصرف در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۵۱.۷ و ۴۶.۸ درصد کاهش یافته است. به نظر می‌رسد خانوار ایرانی با کاهش مصرف گوشت و مرغ در دهه ۱۳۹۰ و به خصوص از سال ۱۳۹۷ به بعد تخم مرغ را به عنوان منبع تأمین پروتئین جایگزین

کرده است. میانه و میانگین مصرف تخم مرغ به ترتیب ۶ و ۴ درصد در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹ افزایش داشته است.

طبق این گزارش روند افزایشی نرخ فقر از سال ۱۳۸۵ در کشور شروع شده و از سال ۱۳۹۷ به بالای ۳۰ درصد رسیده است. شکاف فقر فاصله فقرا تا خط فقر را اندازه‌گیری می‌کند. این شکاف در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به بالاترین مقدار خود یعنی ۲۷ درصد رسید. بر اساس نرخ‌های فقر به دست آمده در سال ۱۴۰۰ در حدود ۲۵.۶ میلیون نفر زیر خط فقر بوده‌اند که نسبت به سال ۱۳۹۹ کاهش ۷۰۰ هزارنفری در جمعیت فقرا رخ داده است.

از جمله یافته‌های گزارش اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس این است که خانواده‌های مستاجر به دلیل رشد اجاره‌بها نسبت به درآمد هر روز بیشتر از دیروز مجبور هستند تا با کاستن از هزینه‌های دیگر خود به فکر تامین سرپناه خویش باشند. اصل این هزینه‌ها از سبد خوراک و مواد غذایی خانوارها کاسته شده که خود زمینه رشد فقر غذایی در این بخش از جامعه را فراهم کرده است.

اما یکی از مهمترین نکات یاد شده در این گزارش اشاره به کم شدن پی در پی فاصله طبقات غیرفقیر با خط فقر است به این معنا که به طور مستمر بخشی از جامعه که بالای خط فقر قرار دارند به مناطق پائین این محدوده نزدیک می‌شوند و همزمان بخشی از جامعه به زیر آن سقوط می‌کنند.

حتی در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳ که نرخ فقر بیش از سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ بوده فاصله غیرفقرا با خط فقر بیشتر بوده است. به عبارتی فقر در سال‌های اولیه مورد بررسی بیشتر مختص گروه‌های بسیار پایین درآمدی بوده و گروه‌های بالاتر هنوز فاصله بیشتری با خط فقر داشته و از رفاه نسبی برخوردار بودند. اما یک دهه کاهش در درآمد سرانه باعث شده از سال ۱۳۹۷ به بعد، فاصله غیرفقرا هم با خط فقر کم و کمتر شود. این به معنای پیش روی مستمر و شتابان فقر در میان طبقات متوسط جامعه است. چیزی که مرکز پژوهش‌های مجلس آن را اینگونه هشدار می‌دهد:

فقر تنها مختص گروه‌های ناتوان و یا بازمانده از رشد اقتصادی نیست و میتواند به سایر گروه‌های مختلف با ویژگی‌های مختلف تسری پیدا کند.

این گزارش می‌گوید:

«خط فقر متوسط کشوری در سال ۱۴۰۰ برای یک خانوار چهارنفره در حدود چهار میلیون و پانصد هزار تومان بوده است. برآورد می‌شود این عدد در شهریورماه ۱۴۰۱ به هفت میلیون و پانصد هزار تومان رسیده باشد. در سال ۱۴۰۰ خط فقر سرانه متوسط کشوری با رشد حدود ۵۰ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۹ به میزان حدود یک میلیون و هفتصد هزار تومان رسیده است.»

برچسب ها: فقر [1]

گرائی [2]

تحریم [3]

مجلس [4]